(מה) שַׁעֲוָה אוֹ שֶׁמֶן עָב בְּנָקָב הֶחָבִית לְסָתְמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא (מו) מְמָרֵחַ (פֵּרֵשׁ הָעָרוּךְ (ערך ממ"ח), סִיכָה מְשִׁיחָה טִיחָה מְרִיחָה שִׁיעָה עִנְיָן אֶחָד הוּא), ח"אֲבָל בְּשְׁאָר דְּבָרִים דְּלֵית בֵּהּ מְשׁוּם מֵרוּחַ (הוֹאִיל וְאֵין הַיַּיִן יוֹצֵא אָז) (בית יוסף (ד"ה ומ"ש לימן)) (מז) מֻתָּר. ט"וְאִם הָיָה הַיַּיִן יוֹצֵא דֶּרֶךְ הַנָּקָב, (יח) (מח) אָסוּר (לְסָתְמוֹ, 'וַאֲפִלּוּ) לְתֵּן בּוֹ שׁוּם בְּדֶרֶךְ הָעֲרָמָה (מט) לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן אֶלָּא לְהַצְנִיעוֹ שָׁם. (נ) וְאִם הוּא (יג) תַּלְמִיד חָכָם, מֻתָּר לוֹ לְהַעֲרִים בְּכָךְ: **יב** כ"סַפִּין שֶׁהוּא תָּחוּב בְּכֹתֶל (נא) שֶׁל עֵץ מִבְּעוֹד יוֹם, (נב) אָסוּר לְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת כֵּיוָן שֶׁהוּא דָּבָר מְחֻבָּר, אֲבָל אִם הוּא תָּחוּב בְּסַפְסָל * וְכֵן בְּכָל דָּבָר תָּלוּשׁ, מֻתָּר לְהוֹצִיאוֹ. הַגָּהָה: * וְאִם דָּצָה וּשְׁלָפָהּ מִבְּעוֹד יוֹם, אֲפִלּוּ בְּכֹתֶל (נג) שָׁרִי (בית יוסף (ד"ה כתוב בתרומת הדשן)):

שְׁטוֹ דְּבָרִים הָאֲסוּרִים מִשּׁוּם אֹהֶל בְּשַׁבָּת. וּבוֹ י"ג סְעִיפִים:

א (א) אָסוּר לַעֲשׂוֹת אֹהֶל בְּשַׁבָּת וְיוֹם-טוֹב אֲפִלּוּ הוּא עֲרַאי, (ב) כ"וְדַוְקָא גַּג אֲבָל מְחִיצוֹת (ג) מֻתָּר, * וְאֵין מְחִיצָה אֲסוּרָה ג"אֶלָּא אִם כֵּן נַעֲשֵׂית (ד) לְהַתִּיר סֵכָּה אוֹ לְהַתִּיר טֻלְטוּל. הַגָּהָה: אֲבָל מְחִיצָה הַנַּעֲשֵׂית דְּאִם מֵרֹחַ חִיב חַשָּׁאת אוֹ בְּשֶׁמֶן דְּנָזְרִינַן אִטּוֹ שַׁעֲוָה, אֲפִלּוּ לְתַלְמִיד חָכָם אָסוּר לְהַעֲרִים, אֲפִלּוּ בְּהַנָּחָה בְּעָלְמָא. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז). כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"י ה"י"ב) הַבּוֹנֶה עַל גַּבֵּי כֵּלִים פְּטוּר, דְּמָה שָׁנָּתְנוּ קְרָשִׁים עַל גַּבֵּי אֲדָנִים לֹא הָוֵי בִּנְיָן בִּכְלִים, דַּאֲדָנִים כְּקַרְקַע הֵם:

בְּאוּר הַלָּכָה

יב * וְכֵן בְּכָל דָּבָר תָּלוּשׁ. כְּלַל בָּזֶה אַף חֲבִית שֶׁאִינָהּ מְחֻזֶּקֶת אַרְבָּעִים סְאָה שֶׁהֶיְהָ תְּקוּעָ בָּהּ סַפִּין מִבְּעוֹד יוֹם, דְּמֻתָּר לְהוֹצִיאוֹ וְכִדְמוֹכָח בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתוב בתרומת הדשן), אַף הָרַמ"א פָּלִיג עָלָיו לְעֵיל בְּסוֹף סָעִיף א' בְּהַגָּ"ה:

* **וְאִם דָּצָה וּשְׁלָפָהּ.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק נג) דְּהֵיְנוּ שֶׁחָזַר וְדָצָה מִבְּעוֹד יוֹם וּכְמוֹ שֶׁבֵּרַרְתִּי לְמַשָּׁה בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (ס"ק נא). וְדַע, דְּאֲפִלּוּ לְדַעַת הַחוֹלְקִין עַל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וּסְבִירָא לְהוּ דְּמִדִּינָא אֵין אִסּוּר בְּכָל גְּוָנֵי לְהוֹצִיא הַסְּפִין מִן הַכֹּתֶל וְכָנַ"ל בְּסָעִיף קָטָן י"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, הֵינוּ דַוְקָא לְעִנְיַן הוֹצָאָה מִן הַכֹּתֶל דְּהַפֶּדֶק נַעֲשָׂה מְמֻלָּא וְכִדְאִיתָא בְּדֶרֶךְ קִ"ג (ע"א) דְּהַגְּמוֹת מְמֻלָּא עֲבִידִין, אֲבָל לְתַחֵב אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַכֹּתֶל דְּהוּא עוֹשֶׂה הַפֶּדֶק בִּידַיִם, בְּוַדַּאי לְכֻלֵּי עָלְמָא אָסוּר אִם לֹא הֶרְחֵב עַדַיִן מְקוֹם מוֹשְׁבוֹ, וּלְפִי מַה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם). אֵין מֻתָּר לְתַחֵב בַּכֹּתֶל עַד שֶׁכְּבָר נִתְחַב שְׁנֵי פְּעָמִים בְּחֹל:

א * **וְאֵין מְחִצָּה אֲסוּרָה וְכוּ'. לְכָאוֹרָה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת מֵהָא דְּאִיתָא בְּבֵיצָה** (ע"ב) **אֲבָנִים שֶׁל בֵּית הַבַּפָּא מֻתָּר לְצַדְּדָן בְּיוֹם טוֹב, וּמַשְׁמַע שָׁם הַטַּעַם** (פכ"ג ה"ג) מִחֲזֵי כְּמִתְקַן. (מ) וְהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּהָעִקָּר כְּדַעַת הָרַמְבַּ"ם (פכ"ג ה"ג) וְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר]: **יא** (מה) שַׁעֲוָה אוֹ שֶׁמֶן עָב. אַף עַל גַּב דְּאֵין מְרוּחַ בְּשֶׁמֶן, אָסוּר, (נ) דְּנָזְרִינַן אִטּוֹ שַׁעֲוָה, וְדַוְקָא שֶׁמֶן עָב, כֵּיוָן דְּשַׁיָּךְ בּוֹ קְצָת מֵרוּחַ אָתֵי לְאַחֲלוּפֵי. וְהָאי שַׁעֲוָה (נא) צָרִיךְ לוֹמַר דַּהֵכִינוּ לְתַשְׁמִישׁ מֵאֻתְּמוֹל, דְּאִם לֹא כֵּן בְּלָאו הָכִי אָסוּר מִשּׁוּם מַקֵּצֶה דְּלָאו כְּלִי הוּא, וּכְשֶׁהֵכִינוּ לְכָךְ מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ, וְלֹא גָּזְרִינַן שֶׁמָּא יְדַבְּקֶנּוּ לַכֹּתֶל אוֹ לְדָבָר אַחֵר, דְּאַף אִם יְדַבֵּק אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן שֶׁמָּא יִמְרַח בְּעֵת הַדְּבּוּק. שֶׁמֶן וְחֵלֶב (נט) דִּינוֹ כְּשַׁעֲוָה: (מו) מְמָרֵחַ. וְכֵיוָן דְּהוּא מְשׁוּם חֲשַׁשׁ מֵרוּחַ, אָסוּר אֲפִלּוּ אִם אֵין מַכְנִיס הַשֶּׁמֶן בְּתוֹךְ הַנָּקָב אֶלָּא בְּהַנָּחָה בְּעָלְמָא עַל גַּבָּיו מִלְמַעְלָה, וְגַם אֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין תַּלְמִיד חָכָם לְעַם הָאָרֶץ [וְאַחֲרוֹנִים]: (מז) מֻתָּר. הֵינוּ אֲפִלּוּ לְהַכְנִיסוֹ תּוֹךְ הַנָּקָב, דְּהוֹאִיל וְאֵין הַיַּיִן יוֹצֵא אֲפִלּוּ בְּלִי תִּקּוּן, לֹא

שָׁחוֹלֵק עַל זֶה וּסְבִירָא לֵהּ דַּאֲפִלּוּ אִם אֵין הַיַּיִן יוֹצֵא דֶּרֶךְ שָׁם, גַּם כֵּן אָסוּר לִתֵּן שׁוּם דָּבָר בְּתוֹךְ הַנָּקָב לְסָתְמוֹ, מִשּׁוּם דְּהָוֵי כְּעֵין בּוֹנֶה, אֶלָּא דְּעַל גַּבֵּי הַנָּקָב מִלְמַעְלָה דְּלֵית בֵּהּ מְשׁוּם בִּנְיָן, אֵינוֹ אָסוּר כִּי אִם בְּדָבָר שֶׁמִּתְמָרֵחַ: (מח) **אָסוּר לְסָתְמוֹ.** (מפ) מִדְּרַבָּנָן מִפְּנֵי דְּמַחֲזֵי כְּמִתְקַן. וְדַוְקָא כְּשֶׁסּוֹתְמוֹ בְּדָבָר שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לְסָתֹם בּוֹ (מג) כְּמוֹ בְּצרוֹר קָטָן אוֹ בְּקֵיסָם, אֲבָל מֻתָּר לְכַלֵּי עָלְמָא לְסָתֹם (מג) בְּעֵץ (מד) כְּגוֹן בְּבַרְזָא כְּמוֹ שֶׁהוּא דֶּרֶךְ תָּמִיד לְסָתְמוֹ בּוֹ: (מט) **לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן.** כֵּיוָן דְּבָאֱמֶת (מה) מְכַוֵּן הוּא לְסָתְמוֹ: (נ) **וְאִם הוּא תַּלְמִיד חָכָם.** דְּכֵיוָן שֶׁהוּא תַּלְמִיד חָכָם, (מו) אֵין לָחֹשׁ בּוֹ שֶׁאִם נַתִּירֶנּוּ עַל יְדֵי הַעֲרָמָה יָבוֹא לַעֲבֹר עַל אִסּוּר דְּרַבָּנָן זֶה אֲפִלּוּ בְּלִי הַעֲרָמָה. א"וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק טז) דְּאַף דְּקִיְמָא לָן דְּהָאֵידָנָא אֵין לָנוּ דִּין תַּלְמִיד חָכָם, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיָן זֶה אֵין לְהַחְמִיר עַיִן שָׁם, (מז) וְיֵשׁ שֶׁחוֹלְקִין עָלָיו:

יב (נא) **שֶׁל עֵץ.** נָקֵט שֶׁל עֵץ, דִּכְכֹתֶל שֶׁל לְבֵנִים מְצוּי כַּמָּה פְּעָמִים (מח) שֶׁאֵין שׁוּרוֹתֵיהֶם מְדֻבָּקִים זֶה לָזֶה, וְאָז מֻתָּר לְהוֹצִיא אֲפִלּוּ אִם לֹא הָיָה דָּצָה וּשְׁלָפָהּ מִבְּעוֹד יוֹם: (נב) **אָסוּר לְהוֹצִיאוֹ.** דְּעַל יְדֵי הוֹצָאָתוֹ, כֵּיוָן שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּה תָּקוּעַ קְצָת בְּחָזָק, אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִתְרַחֵב הַסֶּדֶק שָׁם, וַעֲשִׂיַּת נֶקֶב כָּל שֶׁהוּא בְּכֹתֶל מְחֻבָּר יֵשׁ בּוֹ מְשׁוּם קוֹדֵחַ דְּהוּא תּוֹלְדָה דְּבוֹנֶה, (מט) וְאַף דְּאֵין מִתְכַּוֵּן לְזֶה, כְּמַעֲט פְּסִיק רֵישָׁא הוּא, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן י"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מַה שֶׁכָּתַבְנוּ דַּעַת אַחֲרוֹנִים בָּזֶה: (נג) **שָׁרִי.** לְהוֹצִיאָהּ, (נ) וְאַף לַחֲזֹר וְלִתְחֹב אוֹתוֹ בַּכֹּתֶל, דְּכֵיוָן דְּכְבָר נָעַץ הַסַּכִּין בַּכֹּתֶל מִבְּעוֹד יוֹם, וְהוֹצִיאוֹ וְהַדֵּר נָעֲצוֹ, כְּבָר הֵרְחֵב מְקוֹם מוֹשְׁבוֹ וְתוּ לֹא הָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא, אֲבָל אִם לֹא חָזַר וּנְעָצוֹ מִבְּעוֹד יוֹם, (נפ) נִרְאֶה דְּאָסוּר לְתַחֵב אוֹתוֹ בַּכֹּתֶל, דַּעֲדַיִן לֹא נִתְרַחֵב בְּמַה שֶׁהוֹצִיאוֹ פַּעַם אַחַת מִן הַכֹּתֶל:

א (א) **אָסוּר לַעֲשׂוֹת אֹהֶל וְכוּ'.** דְּהָעוֹשֶׂה אֹהֶל קָבַע פְּגוּם שְׁפּוֹרֵס מַחֲצֶלֶת אוֹ סְדִינִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה לְאֹהֶל וְעוֹשֶׂה אוֹתָן שִׁיתְּקִים, אַף דְּאֵין זֶה בִּנְיָן מַמָּשׁ, חַיָּב מִשּׁוּם בּוֹנֶה, דַּעֲשִׂיַּת אֹהֶל הוּא תּוֹלְדָת בּוֹנֶה וְהַסּוֹתְרוֹ חַיָּב מִשּׁוּם סוֹתֵר, וְנָזְרוּ עַל אֹהֶל עֲרַאי מִשּׁוּם אֹהֶל קָבַע וְכֵן עַל סְתִירַת אֹהֶל עֲרַאי מִשּׁוּם סְתִירַת אֹהֶל קָבַע [רַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ז)]. וּפָרָטֵי דִּינֵי אֹהֶל קָבַע יְבֹאַר לְקַמָּה: (ב) **וְדַוְקָא גַּג.** וְאַף כְּשֶׁאֵין מְחִיצוֹת תַּחְתָּיו, כְּגוֹן (פ) לְפֹרֶס מַחֲצֶלֶת עַל אַרְבָּעָה קוּנְדָּסִין (נ) דֶּרֶךְ עֲרַאי לְהָגֵן מִפְּנֵי הַחַמָּה וְהַגְּשָׁמִים: (ג) **מֻתָּר.** דְּעִקַּר אֹהֶל הוּא הַגַּג שֶׁמַּאֲהִיל עָלָיו, וְלָכֵן גָּזְרוּ בּוֹ מְשׁוּם אֹהֶל קָבַע, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מְחִיצוֹת עֲרַאי לְחוּד לֹא נָחְשַׁב כְּאֹהֶל כְּלָל: (ד) **לְהַתִּיר סֵכָּה וְכוּ'.** כְּגוֹן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

כְּלָכְלַת שַׁבָּת (כלל א אות כב): **יא** (מ) גְּמָרָא (קמו:): (מא) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק טז) בְּסֵימָן זֶה וְסֵימָן תקי"ד (ס"ק יז): (מב) אַחֲרוֹנִים: (מ) בַּ"ח (ס"ק יח) וְאֶלִיָּה רַבָּה (ס"ק יז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מג) גְּמָרָא שָׁם (קלט:): (מד) לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פכ"ג הי"ג), וּמְשׁוּם דְּאֵין דֶּרֶךְ לִסְתֹּם הַחֲבִית בְּקֵיסָם: (מה) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה אסור ליתן): (מו) בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י (קלט:): (מז) תּוֹסֶפְתָּא שַׁבָּת (ס"ק כח), וּבְדִבְרֵיהֶן מְיֻשָּׁב מַה שֶּׁנִּדְחַק הַמְאַסֵּף מָרְדְּכִי דְּאַמַּאי מֻתָּר בְּצִיץ: (מח) כֵּן מוּכָח מֵהָרַמְבַּ"ם (שם), וּבְבֵית יוֹסֵף (ד"ה חביות) מַשְׁמַע דְּהָרַמְבַּ"ם מֵתִיר אֲפִלּוּ אִם בָּאֶמֶת אֵינוֹ מְכַוֵּן לְהַצְנִיעוֹ, וְלֹא יָדַעְתִּי מְנָא לֵהּ: (מו) גְּמָרָא (קלט:): (מז) מַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (ס"ק יז) הוּבָא בְּאֶלִיָּה רַבָּה (ס"ק יט): **יב** (מח) כֵּן מוּכָח בְּגְמָרָא (נ:) בְּמַסְקָנָא דִּבְמַסְקְנָא דִּבְרֵי אוּרְבֵי מֻתָּר אֲפִלּוּ לֹא דָּצָה וּשְׁלָפָהּ, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתוב בתרומת הדשן) שֶׁהֶעְתִּיק מִן הַפּוֹסְקִים הַטַּעַם בְּפֵרוּשׁוֹ: (מט) כֵּן כָּתַב בִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' סד): (נ) רַשִׁ"י בְּדַף נ' עַמּוּד ב' (ד"ה סליקוסתא): (נא) דַּהֲלָא הַפּוֹסְקִים הוֹכִיחוּ דָּבָר זֶה מִשְּׁמוּאֵל דְּבִדְצָה וּשְׁלָפָהּ כְּבָר נִתְרַחֵב הַנָּקָב וְתוּ לֹא הָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא, וְשָׁם בְּמֵימְרָא דִּשְׁמוּאֵל אֵיתָא דְּצָה וּשְׁלָפָהּ וְהַדַּר דְּצָה, מַשְׁמַע דְּצָה וּשְׁלָפָהּ לְחוּד אָסוּר לְתַחֵב אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת. וְאַף דֵּיֵשׁ לִדְחוֹת דְּנָקֵט הָכִי לְרַבּוֹתָא דִּבְסָעַם רִאשׁוֹנָה שֶׁדָּצָה אָסוּר אֲפִלּוּ לְהוֹצִיאָה, וְלֹא אָמְרִינַן דְּהַגְּמוֹת מְמֻלָּא עֲבִידִין [וּכְמוֹ דְּמַסִּיק הַגְּמָרָא בָּאֱמֶת הָכִי לְקַמָּן קִ"ג (ע"א)], אֲבָל לְעִנְיַן הַרְחָבַת הַגְּמָא אֲפִלּוּ בִּדְבָסָעַם אַחַת שֶׁתְּחִלָּה דֵּי לְכֵלִי עָלְמָא וְשָׁרֵי לְהַכְנִיסָהּ בְּשַׁבָּת, מִפֵּרוּשׁ רַשִׁ"י (נ:) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל סְלִיקוֹסְתָּא מַשְׁמַע כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּפָנִים: **א** (ס) רַשִׁ"י (קכה: ד"ה שאין עושין) (ס"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְאַף שֶׁאֵין מַחֲצוֹת תַּחְתָּיו חָשׁוּב אֹהֶל כֵּיוָן שֶׁפּוֹרֵס לְצֵל וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף ג' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יז): **(ג) דְּאִם עוֹשֶׂה עֲנִיבָה שִׁיתְּקִים זְמַן הַרְבֵּה, חָשִׁיב אֹהֶל קָבַע כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ רַחַב**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"כ) כתב: וְיֵשׁ מְקִילִין אַף בְּעֵת הָאָרֶץ, וְיֵשׁ לִסְמוֹךְ עַל דִּבְרֵיהֶם לְהָקֵל לְתַלְמִיד חָכָם אַף בִּזְמַן הַזֶּה.

עוֹן וְהֶדֶר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ה) לִצְנִיעוּת בְּעָלְמָא, שָׁרֵי (טור), וְלָכֵן מֻתָּר לִתְלוֹת וִילוֹן לִפְנֵי הַפֶּתַח אַף עַל פִּי (ו) שֶׁמְּכַוֵּן שָׁם (אור זרוע (מ״ב סי׳ עמ) בית יוסף (ד״ה וילון)), (ז) וְכֵן (ע) פָּרֹכֶת לִפְנֵי אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ, (ח) וּכְלֵבַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אֹהֶל בְּגַג טָפַח (בית יוסף (שם) וכל בו (סי׳ ע)), (ט) וְכֵן מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מְחִיצָה לִפְנֵי הַחַמָּה אוֹ הַצִּנָּה, אוֹ בִּפְנֵי הַנֵּרוֹת שֶׁלֹּא יִכָּבֶה אוֹתָן הָרוּחַ (מרדכי ריש פרק כירה (פ״ג סי׳ תיט)), אֲבָל אָסוּר לַעֲשׂוֹת מְחִיצָה (י) בִּפְנֵי אוֹר הַנֵּר כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ (כ) מִטָּתוֹ (דברי עצמו), וְכֵן לִפְנֵי סְפָרִים כְּדֵי

בֵּאוּר הֵימֵב

א (ע) **פָּרֹכֶת.** זֶהוּ פְּשִׁיטָא דְּשָׁרֵי כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בְּלֹאו הָכִי דֶּלֶת לְאָרוֹן וְהַפָּרֹכֶת אֵינוֹ תָּלוּי אֶלָּא לְצְנִיעוּת, וְעַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וילון). וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבוֹת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סִימָן לִי שֶׁכָּתוּב דַּאֲפִלּוּ אֵין דֶּלֶת לַאֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ מֻתָּר, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי פְּשׁוּט דְּמֻתָּר לִתְלוֹת בְּשַׁבָּת סְדִינִים הַמְצֻיָּרִים לְנוֹי אַף עַל פִּי שֶׁקְּבוּעִים שָׁם כֵּיוָן שֶׁאֵין עֲשׂוּיִים שָׁם לִמְחִצָּה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): **(כ) מִטָּתוֹ.** כֵּיוָן דְּבָא לְהַתִּיר הָאִסּוּר, דְּאִסּוּר לְשַׁמֵּשׁ בִּפְנֵי אוֹר הַנֵּר אוֹ סְפָרִים. וּבַהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן (ר״ו) [כ״ן] וְהַשׁ״ז סִימָן תקי״ד סָעִיף קָטָן ב׳ מַתִּירִין עַיֵּן שָׁם. וְעַל כָּל פָּנִים זֶהוּ פְּשׁוּט שֶׁיָּכוֹל לְכַוֵּת הַסְּפָרִים בְּבֻגְדִים שֶׁנִּי כִּפּוּיִים, דְּאֵין זֶה מִקְרֵי מְחִצָּה, וְכֵן מֻתָּר לוֹ לִכְפּוֹת כֵּלִי עַל הַנֵּר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש״י סָעִיף ו׳. ט״ז (סק״ב). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג), וְנִרְאֶה לִי לְדַקְדֵּק מִלְּשׁוֹן הַמְּרַדְכַי (פ״ג סי׳ ש״א) שֶׁכָּתַב שֶׁמְּהַרֵּ״ם עָשָׂה בָּבֶל לַיְלָה מְחִצָּה עֲשָׂרָה טְפָחִים גְּבוֹהַּ לִפְנֵי הַסְּפָרִים רֹחַב טָפַח, מַמַּשׁ לְתִלּוֹת סָדִין לִפְנֵיהֶן דְּהַיְנוּ לַהּ תּוֹסֶפֶת אֹהֶל, עַד שֶׁגָּבוֹהַּ לִפְנֵי הַסְּפָרִים וְכוּ׳, מַשְׁמַע אַף עַל פִּי דְּהַסְּפָרִים הָיוּ עוֹמְדִין מְגֻלִּין לְמַעְלָה מֵהַמְּחִצָּה, שָׁרֵי, דְּהָוֵי לַהּ כְּאִלּוּ הוּא בִּרְשׁוּת אַחֵר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן ע״ט סָעִיף ב׳, וְלָכֵן אָסוּר לַעֲשׂוֹתָהּ בְּשַׁבָּת דְּבָזֶה עוֹשֶׂה רְשׁוּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ, וְגַם צָרִיךְ לִקְשֹׁר שֶׁלֹּא יְהֵא הָרוּחַ מְנִיד אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן תר״ל סָעִיף י׳, אֲבָל כְּשֶׁתּוֹלָה הַמְּחִצָּה נֶגֶד כָּל הַסְּפָרִים שֶׁאֵין מְגֻלִּין כְּלָל, פְּשִׁיטָא דְּאֵפִלּוּ אֵין גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה שָׁרֵי, מִידֵי דְּהָוֵי אַכְסוּי בְּעָלְמָא, וְלָכֵן מֻתָּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת דְּאֵין עֲשִׂיָּה לִמְחִצָּה אֶלָּא לְכִסּוּי בְּעָלְמָא וְלִצְנִיעוּתָא, וְהוּא הַדִּין בְּגֶר נְמֵי דְּיָנֵא הָכִי אִם עוֹשֶׂה מְחִצָּה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה וְהָאוֹר נִרְאֶה לְמַעְלָה מֵהַמְּחִצָּה, אָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת עַיֵּן סִימָן ר״מ סָעִיף י״א, אֲבָל אִם תּוֹלֶה שֶׁלֹּא יִרְאֶה הַנֵּר שָׁרֵי, דְּהָוֵי לַהּ כְּכִסּוּי בְּעָלְמָא. וּפְשׁוּט דְּאִם הָיָה מְחִצָּה בּוֹלֶטֶת מִן הַצַּד לִפְנֵי הַסְּפָרִים רֹחַב טָפַח, מַמַּשׁ לְתִלּוֹת סָדִין לְפָנָיו דְּהָוֵי לַהּ תּוֹסֶפֶת אֹהֶל, עַד

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ג) שֶׁהָיָה לָהּ רַק שְׁנֵי דְּפָנוֹת וְעָשָׂה מְחִיצַת עֲרָאי לִדְפָנָן שְׁלִישִׁית כַּמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן תר״ל (ס״ב), דְּאָז חֲשִׁיב הַךְ מְחִצָּה כִּבְנָיָן, דַּעַל יָדָהּ נִתְכַּשְּׁרָה הַסֻּכָּה. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁמַּתֶּרֶת אוֹתָהּ הַמְּחִצָּה לְטַלְטֵל עַל יָדָהּ בְּמָקוֹם שֶׁאָסוּר לְטַלְטֵל, דְּכֵיוָן דְּחֻשְׁבִינַן לָהּ מְחִצָּה לְעִנְיַן הַתֵּר הַטִּלְטוּל, חֲשִׁיב בִּנְיָן: **(ה) לְצְנִיעוּת בְּעָלְמָא.** כְּגוֹן (ז) לְהַפְסִיק בֵּין אֲנָשִׁים לְנָשִׁים כְּשֶׁשּׁוֹמְעִין הַדְּרָשָׁה: **(ו) שֶׁמְּכַוֵּן שָׁם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ה) שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לְהָסִיר מִשָּׁם אֶלָּא תָּלוּי שָׁם תָּמִיד, אֲפִלּוּ הָכִי חֲשִׁיב מְחִיצַת עֲרָאי כֵּיוָן שֶׁהוּא נָע וָנָד בְּרוּחַ מְצוּיָה וְגַם אֵינוֹ מְעַכֵּב לְעוֹבְרִים דֶּרֶךְ שָׁם, אֲבָל לְחַבְּרָהּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּמִן הַצְּדָדִים בְּעִנְיָן שֶׁאֵין נִזּוֹז מִמְּקוֹמוֹ, אָסוּר מִשּׁוּם בִּנְיָן (ו) דִּסְתִימַת קָבַע הוּא: **(ז) וְכֵן פָּרֹכֶת.** זֶה (ו) פְּשִׁיטָא דְּשָׁרֵי, דְּכֵיוָן שֶׁיֵּשׁ בְּלֹאו הָכִי דֶּלֶת לַאֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ אִם כֵּן הַפָּרֹכֶת אֵינוֹ תָּלוּי רַק לִצְנִיעוּת בָּעָלְמָא, (ח) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים מְקִלִּין אֲפִלּוּ אִם אֵין דֶּלֶת לַאֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ וּכְמוֹ וִילוֹן אֵצֶל הַפֶּתַח וְכַנַּ״ל. (ט) מֻתָּר לִתְלוֹת בְּשַׁבָּת סְדִינִין הַמְצֻיָּרִים עַל הַכֹּתֶל לְנוֹי, (י) וַאֲפִלּוּ לְקֻבָּעָם שֶׁלֹּא יִהְיוּ נִזּוֹזִים מִמְּקוֹמָם גַּם כֵּן שָׁרֵי, כֵּיוָן שֶׁאֵין עֲשׂוּיִים כְּלָל לִמְחִצָּה: **(ח) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה וְכוּ׳.** עַיֵּן סָעִיף י״ב: **(ט) וְכֵן מֻתָּר וְכוּ׳.** פְּשׁוּט דְּכָל זֶה בִּמְחִצַּת עֲרָאי, אֲבָל לַעֲשׂוֹת מְחִצַּת קָבַע (י״ם) שֶׁיִּתְקַיְּמוּ כֵּן אָסוּר [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ה)]: **(י) בִּפְנֵי אוֹר הַנֵּר וְכוּ׳.** דְּכֵיוָן דְּאָסוּר לְשַׁמֵּשׁ בִּפְנֵי אוֹר הַנֵּר אוֹ סְפָרִים, מִקְרֵי מְחִצָּה הַמֻּתֶּרֶת. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג), דְּהֵינוּ דַּוְקָא אִם עוֹשֶׂה מְחִצָּה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וְהַנֵּר גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה וְנִרְאִית לְמַעְלָה, דְּמַאֲפִיל בְּטַלְטוּלוֹ וּמְשַׁמֵּשׁ בְּסִימָן ר״מ סָעִיף י״א בְּהַגָּ״ה [וּבְשֶׁל״ה (שער האותיות עמק ברכה אות פד) מַשְׁמַע דְּאַף בְּאֹפֶן זֶה יֵשׁ לְזַהֵר מְאֹד וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה שָׁם (ס״ק יט)], דְּכֵיוָן שֶׁהַנֵּר נִרְאִית אִם כֵּן הַהֶתֵּר בָּזֶה הוּא רַק מְשׁוּם דְּיֵשׁ עַל זֶה שֵׁם מְחִצָּה שֶׁגָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה וְחֻשְׁבִינַן עַל יְדֵי זֶה לְהַנֵּר כְּעוֹמֵד בְּחֶדֶר אַחֵר, וְאָז צָרִיךְ שֶׁיִּקָּשְׁרֶנָּה גַּם כֵּן שֶׁלֹּא תָּנִיד אוֹתָהּ הָרוּחַ, דְּאִי לָאו הָכִי אֵין שֵׁם מְחִצָּה עָלֶיהָ, וְלָכֵן אָסוּר לַעֲשׂוֹתָהּ בְּשַׁבָּת דַּחֲשִׁיבָא מְחִצָּה הַמֻּתֶּרֶת, אֲבָל אִם הַמְּחִצָּה מְכַסָּה אֶת כָּל הַנֵּר עַד שֶׁאֵין נִרְאִית, דְּאֵין צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה הַמְּחִצָּה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה דַּוְקָא כֵּיוָן שֶׁהַנֵּר מְכֻסֶּה, אִם כֵּן הַהֶתֵּר בָּזֶה לָאו מִשּׁוּם מְחִצָּה אֶלָּא מַחֲמַת כִּסּוּי בָּעָלְמָא, וְלָכֵן אַף שֶׁהֶיְתָה הַמְּחִצָּה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה נְמֵי מֻתָּר לַעֲשׂוֹתָהּ, דְּלֹא חֲשִׁיבִי מְחִצָּה הַמֻּתֶּרֶת דְּאֵינוֹ רַק מְשׁוּם כִּסּוּי בָּעָלְמָא. וְכֵן לְעִנְיַן לְשַׁמֵּשׁ וְלַעֲשׂוֹת צְרָכָיו בִּפְנֵי הַסְּפָרִים, אִם הַמְּחִצָּה גְּבוֹהַּ עַד שֶׁאֵין הַסְּפָרִים נִרְאִין, מֻתָּר לַעֲשׂוֹתָהּ דְּלֹא חֲשִׁבִינַן לָהּ כִּמְחִצָּה הַמֻּתֶּרֶת רַק כְּכִסּוּי בָּעָלְמָא, וְלָכֵן לֹא בְּעִנַיָן אִי גַּם כֵּן שֶׁיִּהְיֶה קָשׁוּר לְצַד מַטָּה [וְעַיֵּן בָּאֲחֲרוֹנִים שֶׁפָּרְשׁוּ דִּבְרֵיהֶם דְּמִכָּל מָקוֹם בְּעִנַיָן כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּשַׁבָּת שֶׁיִּהְיֶה עַל הַסְּפָרִים עוֹד כִּסּוּי, דְּאָז יִהְיֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ מֻנָּחִים בְּכֵלִי תּוֹךְ כֵּלִי]. וְהִנֵּה אַף (י״ם) שֶׁיֵּשׁ אֲחֲרוֹנִים שֶׁמְּפַקְפְּקִין עַל חִלּוּקוֹ, וְסוֹבְרִין דְּכֵיוָן דְּסוֹף סוֹף עַל יְדֵי הַמְּחִצָּה הַתֵּר עָתָּה לְשַׁמֵּשׁ וְלַעֲשׂוֹת צְרָכָיו חֲשִׁיבָא מְחִצָּה הַמֻּתֶּרֶת וְאָסוּר לַעֲשׂוֹתָהּ, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה [א] דִּבְשַׁעַת הַדְּחָק (י״ג) יֵשׁ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

טָפַח, וְחַיָּב מִן הַתּוֹרָה [בַּאֲשֶׁל אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן א׳, וּבְמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אות ח׳ הוֹסִיף דַּאֲפִלּוּ בְּלֹא קֶשֶׁר, כָּל שֶׁהוּא פּוֹרֵס לִזְמַן מְרֻבֶּה הֲוֵי אֹהֶל קָבוּעַ]: **(נ)** גְּמָרָא (עירובין מד.): **(ס)** בֵּית יוֹסֵף וְכֵן כָּתְבוּ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א וְשֹׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים. וּמִדִּבְרֵי הַגְּרַ״א מִשְׁמַע דְּהוּא מִפְּרָשׁ לְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁשָּׁמְעוּ מִשּׁוּם דְּפָסַק כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַשַׁ״י בְּשַׁבָּת קל״ח עַמּוּד א׳ דְּבּוּר הַמַּתְחִיל מַתָּר לִנְטוֹתוֹ], דְּכֵיוָן דְּהוּא מְחִצַּת עֲרָאי אֵין שָׁם אֹהֶל עָלָיו [וְדִלְמָא כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשׁ בְּצְרוּבִין (קכ. ד״ה מותר לנטותו) עַיֵּן שָׁם], וְאִם כֵּן לֹא צְרִיכִינַן תּוֹ לְטַעֲמָא דְּהַבַּיִת יוֹסֵף, וּמִכָּל מָקוֹם אָפְשָׁר דְּגַם הַגְּרַ״א מוֹדֶה דְּאִם קוֹשְׁרָהּ לְמַטָּה וּלְמַעְלָה וּמִן הַצְּדָדִים דְּאָסוּר, דְּאָפְשָׁר דְּאָז חֲשִׁיב סְתִימָה קְבוּעָה, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(ו) וְעַיֵּן בְּפֶרִי מְגַדִּים** (א״א סק״א) דְּמַשְׁמַע מִנַּהּ דְּהוּא מִן הַתּוֹרָה, דְּתוֹסֶפֶת קְבוּעַ בְּאֹהֶל קְבוּעַ אָסוּר מִן הַתּוֹרָה, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּזֶה דַּוְקָא אִם דֶּרֶךְ הַוִּילוֹן שֶׁשָּׁוֶה שָׁם כַּמָּה יָמִים בְּסְתִימָה זוֹ, אֲבָל אִם הַדֶּרֶךְ הוּא לְהַפְתֵּחַ תָּמִיד לֹא חֲשִׁיב סְתִימָה קְבוּעַ מִן הַתּוֹרָה, וְאָפְשָׁר דְּאַף מִדְּרַבָּנָן אֵין אִסּוּר בָּזֶה, דְּמַאי גְּרִיעָא מִפְּקָק הַחֲלוֹן, וּבִכְרָךְ אִם יֵשׁ שָׁם אִסְטַקָּפָה לְהַפְתֵּחַ עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שי״ג סָעִיף ג׳ בְּסוֹפוֹ: **(ז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): **(ס)** בַּאֵר הֵיטֵב (סק״א) בְּשֵׁם פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ ל) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז): **(ע)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ לז) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז): **(פ)** בַּאֵר הֵיטֵב (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ לז) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז): **(צ)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ לז) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז): **(ק)** בַּאֵר הֵיטֵב (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ לז) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז): **(ר)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ לז) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז): **(ש)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ לז) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז): **(ת)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א סי׳ לז) וְהַגְּרַ״ז (ס״ז):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ג) התיר לכתחילה כהמג״א.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

לְשַׁמֵּשׁ אוֹ לַעֲשׂוֹת צָרְכָיו, * אִם לֹא (יא) * שֶׁהָיָה מִבְּעוֹד יוֹם טָפַח, שֶׁאָז מֻתָּר לְהוֹסִיף עָלֶיהָ בְּשַׁבָּת (מרדכי ריש פרק כירה (שם)): **ב** [ד]עֲצִים שֶׁתּוֹקְעִין רִאשׁוֹן הָאֶחָד בְּדֹפֶן (ג) הַסְּפִינָה (יב) וְכוֹפְפִין רִאשָׁן הַשֵּׁנִי בַּדֹּפֶן הַשֵּׁנִי שֶׁל הַסְּפִינָה, וּפוֹרְסִין מַחֲצֶלֶת עֲלֵיהֶם לְצֵל, אִם יֵשׁ (יג) בְּרָחְבָּן טָפַח, אוֹ אֲפִלּוּ אֵין בְּרָחְבָּן טָפַח אִם אֵין בֵּין זֶה לָזֶה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, (יד) חֲשִׁיבֵי כְּאֹהֶל וּמֻתָּר לִפְרֹס עֲלֵיהֶם בְּשַׁבָּת מַחֲצֶלֶת, דְּהָוֵי לֵהּ תּוֹסֶפֶת אֹהֶל עֲרַאי וְשָׁרֵי. (טו) וּמִטַּעַם זֶה [ה]מַחֲצֶלֶת פְּרוּסָה כְּדֵי טֶפַח, מֻתָּר לִפְרֹס שְׁאָר הַמַּחֲצֶלֶת בְּשַׁבָּת, [ו]וְטֶפַח שֶׁאָמְרוּ, (טז) חוּץ מִן (ז) הַכְּרִיכָה: **ג** (יז) * [ז]מִטָּה כְּשֶׁמְּעַמְּדִים אוֹתָהּ, (יח) אָסוּר (ה) לְהַנִּיחַ

ושְׁאָר פּוֹסְקִים. **ד** ערוּבין (ע״א) מִשְׁמֵיהּ דְּרַב (אשי) [אַסִּי] וּכְתָבוֹ הָרִי״ף בְּפֶרֶק י״ז דְּשַׁבָּת (פט:). **ה** שָׁם (גַּם) מִשְּׁמֵהּ דְּרַב. **ו** הָרִיטְבָ״א (שם ד״ה זיל) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת שְׁדִקְדְּקוּ מִלְּשׁוֹן רַשׁ״י (שם ד״ה כורכן). **ז** שַׁבָּת קל״ח (ע״א) בְּרַיְתוֹת דְּאַנְקְטֵי אַבָּיֵי מֵהָא דְּגוּד.

בְּאֵר הֵיטֵב

כָּאן לְשׁוֹנוֹ, וְעַיֵּן בְּאֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן כ״ה (סק״ה) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: **ב** (ג) **הַסְּפִינָה** וְכוּ׳. מַה שֶּׁיֵּשׁ נוֹתְנִין חֻשּׁוּקִים שֶׁל עֵץ עַל עֵרֶסֶת הַתֵּינוֹק וְנוֹתְנִים עָלֶיהָ סָדִין, אָסוּר לַעֲשׂוֹת אֶלָּא אִם כֵּן עֲשׂוּיָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב פֹּה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ד) **הַכְּרִיכָה**. פָּרוּשׁ שְׁאֵין סְבִיב הָעַגּוּל בְּחֶשְׁבּוֹן הַטֶּפַח, אֶלָּא מַה שֶּׁיֵּשׁ חוּץ לָעַגּוּל, וְעַיֵּן ט״ז (סק״ג): **ג** (ה) **לְהַנִּיחַ**. וְתִבָּה רְחָבָה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ כְּפָרָה, אִם אֵינָהּ קְבוּעָה בְּצִירִים אָסוּר לְהַנִּיחַ עָלֶיהָ בְּשַׁבָּת. אַף עַל גַּב דְּאֵינָהּ קְבוּעָה כְּלָל וְאֵינָהּ עֲשׂוּיָה אֶלָּא לְפָתַח בְּעַלְמָא, אָסוּר,

בֵּאוּר הֲלָכָה

אֲבָנִים כְּדֵי לֵישֵׁב עֲלֵיהֶן חֲשִׁיבָא טְפֵי, דְּלָאו מְשׁוּם מְחִצָּה אִיתְּתִנְהוּ עֲלָה כִּי אִם מְשׁוּם גְּזֵרַת אֲטָבָא, עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״א מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַחַיֵּי אָדָם.

* **אִם לֹא וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״א מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַחַיֵּי אָדָם.

וְעַיֵּן שָׁם בְּנִשְׁמַת אָדָם כְּלָל מ״ד אוֹת ה׳ שֶׁמְּצַדֵּד דְּטָמְקוֹם שֶׁיֵּצְרוּ שֶׁל אָדָם תּוֹקְפוּ וְהַנְּגֵרוֹת דּוֹלְקִים וְיֵשׁ לַחֹשׁ חַס וְשָׁלוֹם לְמוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה אוֹ שֶׁיִּשְׁמַשׁ לְאוֹר הַנֵּר דְּאִיכָּא סַכָּנָה, שֶׁמֻּתָּר אָז לִסְמֹךְ עַל הַפּוֹסְקִים שֶׁהֶבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁמְּתִירִין לַעֲשׂוֹת מְחִצַּת עֲרַאי לָזֶה, וּמֻתָּר לְהַעֲמִיד הַפַּארְוָוא״ן אַף שֶׁלֹּא הָיָה נִפְשָׁט מֵעֶרֶב שַׁבָּת, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב הַטַּעַם, דְּלִדִידְהוּ לֹא חֲשִׁיב זֶה מְחִצָּה הַמֻּתֶּרֶת כְּלָל, מִפְּנֵי שֶׁיָּכוֹל לְהַסְתִּיר הַנֵּר בְּצַצָּה אַחֶרֶת כְּגוֹן עַל יְדֵי כְּפִיַּת כְּלִי. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהוּא מֻתִּיר כְּשֶׁיִּצְרוּ תּוֹקְפוּ אֲפִלּוּ אִם אוֹרֵי הַנֵּר נִרְאֶה לְמַעְלָה מֵהַמְּחִצָּה, אֲבָל בְּלָאו הָכִי חֲלִילָה לְהָקֵל בָּזֶה:

* **שֶׁהָיָה מִבְּעוֹד יוֹם טָפַח. בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ג) **אֵיתָא טֶפַח בּוֹלֵט מִן הַצַּד, וְהַיְנוּ שְׁמוֹסִיף אַחַר כָּךְ בְּרָחְבָּהּ. אֲבָל בְּבֵיתִ יוֹסֵף** (ד״ה וילון) **הֲבִיא בְּשֵׁם הַמְּרַדְכַי** (פ״ג סי׳ שי״א) **שֶׁהָיָה כּוֹרֵךְ הַמְּחִצָּה לְצַד מַעְלָה וְנוֹתְנָהּ עַל הַמּוֹט וּמְשַׁיֵּר בָּהּ רֹחַב טֶפַח, וְאַחַר כָּךְ בְּשַׁבָּת פּוֹשְׁטָהּ לְצַד מַטָּה, וּבִתּוֹסֶפְתָּא שַׁבָּת** (סק״ו) **הַקְשָׁה עַל זֶה דְּבְטֶפַח לְמַעְלָה לֹא חֲשִׁיב עֲדַיִן מְחִצָּה כְּלָל דְּאֵין קְרוֹי מְחִצָּה רַק בַּעֲשָׂרָה, אֲבָל הַפְּרִי מְגַדִּים** (א״א סק״ג) **כָּתַב דְּעַל כָּרְחָךְ בְּכָל גְּוֹנֵי מַתֶּר וְכֵן כָּתְבוּ הַגְּרַ״ז** (ס״ה) **וּלְבוּשֵׁי שָׁרָד:**

ג * **מִטָּה וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יז) בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּאִם עָשָׂה אֵיזֶה דָּבָר

(יט) וְכֵן מַה שֶּׁכָּתַב אִם אֵין בֵּין זֶה לָזֶה וְכוּ׳ הַיְנוּ גַּם כֵּן אֲפִלּוּ רַק בְּמָקוֹם אֶחָד, וְאָמְרִינַן לְבוּד וְהָוֵי כְּאִלּוּ הָיָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מֻכָּסֶּה בְּמָקוֹם אֶחָד: **(יד) חֲשִׁיבֵי כְּאֹהֶל וּמֻתָּר וְכוּ׳.** דְּדַוְקָא לַעֲשׂוֹת אֹהֶל עֲרַאי מִתְּחִלָּה, אָסוּר, אֲבָל אִם נַעֲשָׂה כְּבָר, מֻתָּר לְהוֹסִיף עָלָיו, וּבָזֶה כַּיָּוֹן שֶׁהָיָה בְּצַע אֶחָד רֹחַב טֶפַח דְּהוּא שִׁעוּר אֹהֶל, אוֹ שֶׁהָיָה פְּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים בֵּין זֶה לָזֶה דְּהוּא שִׁעוּר לְבוּד וְהָוֵי כְּמוֹ הָעֲצִים מְחֻבָּרִים יַחַד בְּשִׁעוּר שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, חָשׁוּב נַעֲשָׂה אֹהֶל מִכֹּחַ: **(טו) וּמִטַּעַם זֶה וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהָכָא נַמִּי כֵּיוָן דְּהָיָה טֶפַח פְּרוּסָה מִבְּעוֹד יוֹם, מֻתָּר אַחַר כָּךְ לִפְרֹס עוֹד, דְּאֵינוֹ אֶלָּא מוֹסִיף עַל אֹהֶל עֲרַאי, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אָסוּר. וְאַף דִּלְקַמָּן בְּסָעִיף ג׳ אָמְרִינַן דְּאֵינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם אֹהֶל עֲרַאי אֶלָּא כְּשֶׁעוֹשֶׂה, שָׁאנֵי הָכָא שֶׁעוֹשֶׂה לְהַדְיָא בְּשִׁכְבִיל אֹהֶל לְצֵל אוֹ לְהָגֵן מִפְּנֵי הַצִּנָּה וְהַגְּשָׁמִים וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְקַמָּה בְּסָעִיף ג׳: **(טז) חוּץ מִן הַכְּרִיכָה.** הַיְנוּ שֶׁאִם הָיְתָה מַחֲצֶלֶת פְּרוּסָה לְשֵׁם גַּג וּכְרָכָהּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, דְּצָרִיךְ שֶׁתִּשָּׁאֵר טֶפַח פָּרוּס כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מֻתָּר לִפְרֹס הַכֹּל וְכַנַּ״ל, אֵין רֹחַב הָעַגּוּל שֶׁל הַכְּרִיכָה עוֹלֶה בְּשִׁעוּר טֶפַח, דְּהַכְּרִיכָה אֵינָהּ חֲשׁוּבָה פְּרוּסָה עַל הַגַּג לְאֹהֶל, אֶלָּא צָרִיךְ שֶׁיִּשָּׁיֵר טֶפַח פָּרוּס לְבַדּוֹ מֵרֹחַב הָעַגּוּל שֶׁל הַכְּרִיכָה [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש וכן מחצלת)]. (כ) יֵשׁ מֵהָאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ, דַּאֲפִלּוּ הָכִי, לִפְרֹס הַמַּחֲצֶלֶת כְּשֶׁחִיא כְּרוּכָה עַל אֵיזֶה דָּבָר שֶׁשָּׁיָךְ בּוֹ אֹהֶל לְהַדְיָא, אָסוּר מִשּׁוּם אֹהֶל, דְּדַוְקָא בָּזֶה שֶׁהָיָה פָּרוּס מִתְּחִלָּה וּכְרָכָהּ, לֹא מְחֲזֵי בָּזֶה כְּמַשִּׁיר לְאֹהֶל, אֲבָל לְתַחְתָּנָהּ כָּךְ כְּשֶׁהִיא פְּרוּסָה עַל דָּבָר אַחֵר, אָסוּר: **ג (יז) מִטָּה וְכוּ׳.** הִנֵּה כְּדֵי שֶׁנְּבִין הֵיטֵב אֶת דִּבְרֵי הַסָּעִיף אַקְדִּים הַקְּדָמָה קְצָרָה, וְהוּא, דְּאַף דִּלְעִנְיַן בִּנְיָן קָבַע אַף אִם עָשָׂה אֵיזֶה דִּבֵּר מַשֶּׁהוּ לְהוֹסִיף עַל הַבִּנְיָן בֵּין בְּמִחִצּוֹת וּבֵין בְּגַג חַיָּב וְכָל שֶׁכֵּן אִם עוֹשֶׂה אֶת כָּל הַגַּג, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן אֹהֶל עֲרַאי לֹא אָסְרוּ בְּעוֹשֶׂה אֶת הַגַּג לְחוּד, אִם לֹא שֶׁעוֹשֶׂה אֶת הַגַּג כְּדֵי לְהָגֵן מִפְּנֵי הַחַמָּה וְהַגְּשָׁמִים וְכֵיוָצֵא בָּזֶה, דְּאָז הוּא קָצַת בִּבְחִינַת אֹהֶל, אֲבָל בְּלָאו הָכִי לֹא אָסְרוּ (כא) כִּי אִם בְּעוֹשֶׂה גַּם הַמְּחִצּוֹת עֲרַאי שַׁתַּחְתָּיו בְּשַׁבָּת. גַּם לֹא אָסְרוּ כִּי אִם בְּשֶׁעָשָׂה כַּסֵּדֶר, מִתְּחִלָּה הַמְּחִצּוֹת וְאַחַר כָּךְ הַכִּסּוּי דְּאָז דּוֹמֶה קָצַת לְאֹהֶל קָבַע, אֲבָל אִם עָשָׂה לְהֶפֶךְ, לֹא אָסְרוּ. וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּבָעִינַן שֶׁיִּהְיֶה צָרִיךְ גַּם כֵּן לָאִויר שֶׁתַּחְתָּיו, וּכְרוֹתֵיהוּ פָּסַק הַמְחַבֵּר לְקַמָּן בְּסָעִיף ז׳: **(יח) אָסוּר לְהַנִּיחַ וְכוּ׳.** בְּדִקְדּוּק כָּתַב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לִסְמֹךְ עַל דְּבָרָיו. וְעַל כָּל פָּנִים (יז) לְכַלַּי עַלְמָא מֻתָּר לְכַסּוֹת הַסְּפָרִים בִּכְסוּי בְּעַלְמָא וְהַיְנוּ כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לְהַתִּיר הַתַּשְׁמִישׁ, דְּזֶה לֹא הָוֵי מְחִצָּה כְּלָל: **(יא) שֶׁהָיָה מִבְּעוֹד יוֹם טָפַח.** וְלָכֵן פַּארַוּוא״ן שֶׁעוֹמֵד מֵפְשָׁט טֶפַח מֵעֶרֶב שַׁבָּת, מֻתָּר לְפוֹשְׁטוֹ כֻּלּוֹ, אֲבָל אִם הָיָה מְקֻפָּל אַף עַל פִּי שֶׁכֻּלּוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִטֶּפַח, לֹא מְהֻנֵּי שָׁהֳרֵי לֹא נַעֲשָׂה זֶה בִּשְׁבִיל מְחִצָּה [חַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל לט ס״ד)]: **ב (יב) וְכוֹפְפִין רִאשָׁן וְכוּ׳.** הַיְנוּ שֶׁעוֹשִׂין כְּמוֹ חֻשּׁוּקִין [שֶׁקּוֹרִין רַייפִי״ן] עַל פְּנֵי רֹחַב הַסְּפִינָה מִלְּמַעְלָה, (טו) וְעוֹשֶׂה כֵּן בְּעֲצִים הָרְחָבָה סְמוּכִין זֶה לָזֶה עַל כָּל אָרְכָּהּ שֶׁל סְפִינָה. (טו) וְהוּא הַדִּין עֲרִיסַת הַתִּינוֹק שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חֻשּׁוּקִים וּפוֹרְסִין עֲלֵיהֶם סָדִין לְהָגֵן מִפְּנֵי הַזְּבוּבִים, אִם הַחֻשּׁוּקִים נַעֲשִׂים מִבְּעוֹד יוֹם בְּדֶרֶךְ שֶׁנִּתְבָּאֵר, מֻתָּר לִפְרֹס עֲלֵיהֶם סָדִין בְּשַׁבָּת, וְאִם לָאו אָסוּר. (יז) וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לִפְרֹס סָדִין עַל הָעֲגָלוֹת, דְּעִשּׂוּי גַּם כֵּן לְהָגֵן עַל מַה שֶּׁתַּחְתָּיהָ וְהָוֵי כְּאֹהֶל, אִם לֹא שֶׁהָיָה פָּרוּס כְּבָר מֵעֶרֶב שַׁבָּת בְּרֹחַב טֶפַח וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וְהָא דְּלֹא חֲשִׁיבִי כָּל זֶה לְאֹהֶל קָבַע, הַיְנוּ מִשּׁוּם דְּאֵין עוֹשִׂין אוֹתָן אֶלָּא לְפִי שָׁעָה וְלֹא לְהִתְקַיֵּם: **(יג) בְּרָחְבָּן טָפַח.** שֶׁרֹּחַב הָעֵץ הָעָגֹל הָיָה טֶפַח (יח) וַאֲפִלּוּ רַק בְּאֶחָד מֵהֶן,

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah